

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 1. Impletur hic prophetia, Habacuc, quod lux Christi operit cælos, & illuminat terram.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

vt eius Dominus, eos eiciens, qui eam profana-
 bant, horum mensas evertens, nummosque per
 terram effundens, alios cum suis cathedris de-
 turbans: hos illosque flagello cedens; illincque
 exterminans, valut canes (nam vt opinatur D.
 Hier.) eos etiam hac vice flagello cecidit; & hos
 qui se gentem toto mundo dignissimam reputa-
 bant latrones inelamat. Hic ex professo sedit, vt
 cuncti eius ceruant mirabilia: cecos illuminat,
 claudos rectificat, debiles infirmosque roborat, a-
 deoque suam ostentat gloriam vt ipsi ephraim ac
 puerili eam decantent, solemni quadam, & inau-
 dita haecenus melodia. Gloria haec tanta fuit, vt
 orbis & vrbis excruciet sapientissimos, ipsa no-
 stru illustrabit intellectum, si cum Deus sua dis-
 ponat gratia: vt vero nobis eam obtineat Hie-
 rarcliam Imperatrix, illi dicamus *Aue Maria.*

*S. I. Impletur hic propheta Habacuc, quod
 lux Christi operis celos, & illuminat ter-
 ram.*

*In proam.
 Lib. 2. in
 Habacuc
 ad Chro-
 nicum.*

Precisissimis verbis explicat D. Hier. quod a-
 lij pluribus, doctissimisque declarauerant ra-
 tionibus, qui Canticum Habacuc explana-
 runt. Quanto superfluius obsecutus ac difficil-
 ius est hoc Canticum, tanto clarius ac manife-
 stius est, si illud, vt prophetiam de Christo con-
 sideremus. *Manifestissimam de Christo continet
 prophetiam.* Licet autem hoc verum sit in omni-
 bus versibus, a primo, in quo clare proponitur ei-
 us conceptio operante Spiritu S. in ventre vi-
 ginali (quam mirabili hic roglyphico iuxta aliam
 lectionem, vocat montem Pharan, & secundum
 Septuaginta. Montem condensum & vmbrosum)
 vsque ad vltimum, quod praenuntiat iudicis ad-
 uentum, & Sanctorum sua opitulanta gratia, tri-
 umphos, illam pariter victoriam qua de morte
 triumphauit, Particulari tamen modo hoc ve-
 rum dicimus illis verbis quibus declarat, id quod
 venturum erat, dum ipse praclarioribus radiaret
 miraculis: *Operis calis gloria eius, & laudis eius
 plena est terra.* Ad litteram nihil his verbis ob-
 scurius. Patet enim sole oriente, celos eius radiis
 magis quam terram illustrari: sunt enim caeli
 corpora diaphana, luci recipiende aptissima: ter-
 ra vero corpus est de se obscurum, vt quantum li-
 bet clara sit lux, eam tamen penetrare, nullo mo-
 do possit. Qui igitur fieri potuit, vt Diuino illo
 sole suos emittente radios splendidissimos, caeli
 obnubilentur, obtenebrentur, & obscurantur:
 terra vero illuminetur, plena lucis & laudis: Ob-

*Habacuc
 3. 1.*

scura sententia, sed de Christo intellecta, *Manife-
 stissimam* (ait D. Hier.) *continet prophetiam*, Chri-
 sti gloria, erat illa claritas, quae ex eius persona
 resultabat, ob patrata miracula, quibus ipse illu-
 strior, quam sol suae lucis radiis fulgentissimis:
 Haec eius praecellentissima totius vitae suae glo-
 ria maxime enituit in ingressu illo die Palma-
 rum, quo omnium mirabilium suorum effectit
 prodigium mirabilissimum. Ita D. Thom. ex
 opinione Orig. & D. Hieron.

Duo praeter ceteris illustriora Christus fecit
 miracula in gloriam suam. Primum, quod ceteris
 dedit principium, & quasi statuit fundamentum,
 quando in nuptiis Canae Galilaeae, aquas in vina
 conuertit: fidemque in discipulorum cordibus
 stabiliiuit; *Hoc fecit initium signorum Iesus, & ma-
 nifestauit gloriam suam, & crediderunt in eum
 discipuli eius.* Secundum fuit, quo & cetera con-
 cludit, Lazari resurrectio, de qua ipse testatur:
 illam corporis infirmitatem, quinimo mortem
 cessuram in eius gloriam: *Pro gloria Dei, vt glo-
 rificetur filius Dei per eam.* Ac proinde D. Ioann.
 (vt ipse ait) sicut in se suscepit, tantam ea referre
 miracula, quae maxime vergebant in Christi glo-
 riam eiusque testem Diuinitatis: prius praemi-
 sit, vt petram fundamentalem, posterius autem
 vltimam addidit, velut aedificij clauem, quae il-
 lud obserauit. Attamen praeter illa duo illud
 fuit eminentius, quod die Palmarum operatus est,
 & in ampliore suam ecclesie gloriam: Licet enim
 praclarum fuerit prodigium ad nuptias equam-
 in vinum transubstantiare, contigit hoc tamen
 in re seu creatura, in quam ita ipse pro sua ope-
 rabatur voluntate, vt nullatenus esset, aut posset
 inueniri resistentia, qua Dei praeepto repugnetur.
 Deum si suspendit omnino fuerit prodigium,
 Lazari resuscitatus fuit tamen teste D. Hier. in
 his rebus, quarum nulla simplici voci & Dei po-
 terat resistere voluntati, prout nec ipsa potest
 mors, nec ipsa anima, nec ipsum corpus. Hic ve-
 ro ingressus, contigit ipso efficaciter operante in
 cordibus liberis: quinimo multis eorum contra
 Deum refractariis, & non minus ipso Pharaone
 obduratis. Et non tantum hoc in vno vel altero,
 sed melius dixero in millionibus est operatus.

Iam Agni Paschalis imminet solemnitas,
 qua (secundum id quod refert D. August. ex
 probatis auctoribus) iuxta ream supputationem
 plures illo die in sola Hierusalē erant, quam ho-
 die in Hispania: quia diei, aliquoties inuentos
 fuisse tres miliones Iudaeorum, qui toto orbe
 dispersi ad illam solemnitatem concurrerant,
 absque illis qui Hierosolymis, & in Palaestina mor-
 tabantur.

*3. 1.
 3. 1.*

rabantur. Præter illos conueniebant multi Gen-
tiles, vt notat D. Ioannes. Paucis ante diebus
Christo litem concluderunt in pleno concilio
Principes & Sacerdotes, sub Præsede summo
Pontifice Cæp̄sa, assidentibus omnibus suis
Cardinalibus & prouinciâ sententiâ diffiniti-
uâ mortis, tali animo, ac intentione, vt (teste
D. Ioanne) voce præconis per totam urbem
precepissent, & affixis ad platearum angulos si-
dulis dictam sententiâ promulgassent sub gra-
ui pœna, mandantes siquis nosset vbi esset Iesus
Nazarenus, illico denuntiaret, vt exequerentur
supremi Capituli ac Consistorij conclusionem.
His ita dispositis, & ludæis in eius necem con-
spirantibus, proposuit Christus ciuitatem in-
gredi, tantâ maiestate, quantâ vel vnquam vnus
Romam aut triumphator aut Imperator intra-
uerat. Hinc triumpho dedit initium circa Beth-
phagen, medio milliari à ciuitate, quocirca eun-
cti potentem mittit manum suam in tam innu-
merabilem cordium multitudinem, quanta cum
temporis erat Hierosolymis, & in illis omnibus
operatur, & agit, tantum, quantum & quomodo
libet, eorum millia instigat, mouet, vt cum ag-
noscentes, procurant obuiam, sicut & prodie-
runt, alij ramos cædebant de arboribus, & pla-
teas ornabant: alij vestimenta stenebant in via,
omnes denique se illi iungunt viæ comites, cæ-
lestem concinunt melodiam in eius laudem &
gloriam: proclamant, proficuntur, recipiunt vt
Messiam, Regem, verum Dominum, & corpo-
rum, animarumque Saluatorem.

4
L
Christus
morit
corda lu-
dæorum
vt eum
festinè re-
spicerent.

Milleis aliis desiderium infundebat eum vi-
dendi, ac recipiendi ardentissimum, ac proinde
portis ciuitatis euertes, & fenestras, ac domi-
bus prospicientes venienti acclamabant, vt fieri
vidimus dum Reges, ac serenissimi Principes
intrant ciuitates: Matres mouet, vt suspensis ab-
vberis natis templum adeant, aduentum eius pro-
stolaturæ, vt dum ipse intrat, mille ei perso-
nent laudes, & glorias. In ipsis Romanorum
millium cordibus, quorum ibidem motus erat
numerus, vt urbem illam Romanis subiectam
premerent, tantam excitauit admirationem, vt
licet audirent eum Regem proclamari (quo
Cæsaris derogabatur auctoritati) & cum titulo
Regis, Domini, ac Saluatoris illum in ciui-
tatem pompaticè introducti, nec repugnent, nec
contradicant. Principum vero ac suorum ho-
stium corda, stupefecit, exterruit, & deiecit,
dum vident eius tam mirabilem nouumque in-
gressum, illas audiunt acclamationes, quibus
eorum & corda & viscera transfodiebantur,

quorum vox qualibet, eis saeuissimus pœgonis
ictus videbatur, immoti vt statux consistunt,
attoniti, spectatores, qui nec audeant, non so-
lum executioni mandare id quod ante tam reso-
lutoriè decreuerant, sed nec vnicum ipouere pe-
dem in eius detrimentum: tam supremæ maie-
statis inuidiâ se corrodentes. Et illi cum essent,
qui habere prætendebant, imo & ius habebant
ad templi regimen, disponebantque ea, quæ in
eo agebantur, vident tamen Christum illud in-
gredi, & quasi sibi propriam intrare domum, se
eius Dominum protestari, & absoluta Domini
auctoritate eo templi profanatores eiecere; hos
etenim durius flagris excipit, illorum mensas
solo prosteruit, cunctos denique supremo abso-
luti Domini imperio reprehendit vehementius.
Ibi cæcis aperuit oculos, gressum solidat clau-
dis, linguas dissoluit clinguum, talia denique
operatur, vt illi ipsi ea testentur esse mirabilia:
Videntes mirabilia, quæ faciebat; inuidi, zoili,
Christum accedunt eum reprehensuri, sed ipse illos
ad malas abigit aues, Dei inimicos fugillat, nec
ei de cætero audent obnuire: quid hoc? ho-
mo pauper, iam pridem per ipsos reus mortis
proclamatus, ipsos inquam Principes qui popu-
lo, & vrbi præsidebant? Sic se res habet hæc
Christo est gloria principalis: hic est triumphus
maximè gloriofus, in tot cordibus permouendis
suam ostendere potestatem.

Sistit D. August. in eo quod refert Spiritus S:
Impletis omnibus per Moysen, quæ Deus ei præ-
cepserat; Arca, menia, candelabro, altari incensi,
holocaustorum & sacrificiorum, tabernaculo,
cortinis, vestibus sacerdotibus summo Ponti-
fici, aliisque sacerdotibus præscriptis, mari ad
lauandum, vnguento sinito ad inuictionem, &c.
Postquam omnia perfecta sunt, operuit nubes ta-
bernaculum testimonij & gloria Domini, impleuit
illud, nec poterat Moyses ingredi telum fuderis,
nube operiente omnia, & maiestate Domini corru-
scante quia cuncta nubes operuerat. Vocatur, Glo-
ria Domini, nubes quedam clarissima, & illustris-
sima, vt dicit Caletanus, & ipse D. August. quæ
ita dicitur: *Gloria Domini*, & D. Hieron. To-
tùm hoc operuit nubes splendidissimâ, quæ om-
nia Solis instar splendida redderet. Nec potuit
intrare Moyses; præuenierat enim eius ingressum
tantæ gloriæ nubes. Admiratur D. August. illud,
quæ eximium dicit prodigium dignum confide-
rari. *Notanda est res mirabilis quod nubé descen-
dente, & implente tabernaculum, non poterat Mo-
yses intrare tabernaculum qui in monte Sina qua-
do legem primitus accepit, intrauit in nubé, vb. erat*

Deus. Hoc illi multoties contigit, & in eo monstrabar Deus, quod suus erat Dux, quando ob panis defectum populus murmurabat. Dum Aaron haeret apud populum: Respexerunt ad solitudinem, & ecce gloria Domini apparuit in nube: locutus est autem Dominus ad Moysen. Iam nunc veniam ad te in caligine nubis ut audiat me populus loquentem ad te & credat tibi in perpetuum. Stetit populus de longè: Moyses autem accessit ad caliginem, in qua erat Deus. Cum ascendisset Moyses montem, operuit nubes montem, & habitavit gloria Domini super Sinai &c. Ingressusque Moyses medium nebulae ascendit in montem, & fuit ibi quadraginta diebus, & quadraginta noctibus. Quid est hoc? Procul dubio (ait D. August.) aliam personam tunc figurabat, aliam nunc, & iunt eorum, qui Principes sunt intima veritatis Dei, nunc autem Iudaorum, quibus gloria Domini, qua in tabernaculo est, quod est gratia Christi, tanquam nubes opponitur. Ac prout dicit, quod hoc non fuerit semper in Moysè, sed tunc tantum. Completis figuris descendit gloria Domini in nube, in Chistillo, qui omnes illuminavit & per illam lumine pinatur Moyses, id est Principes, ut nihil videre possint gloriae Christi.

Modo clare patet versus ille Habacuc: qui obsecutus iudicabatur: Operuit Calos gloria eius, & laudis eius plena est terra. Hoc nomine Calos (inquit D. Gregor.) intelligit, primarios factores, summos Principes, Reipublicae magistratos: illis enim incumbit populi regimen, qui nomine terrae compenduntur. Ecce caeli, ecce Principes, summi sacerdotes, Pontifices, magistri & Doctores, qui honoris clauum tenent altiores obtinent cathedras, qui hac Christi luce ac gloria, absit ut illuminentur, qui & maleuola ignorantia obscurati, de illo qui de se radios emittit, sole ipso clariore requirunt curiosi. Quis est hic? & velut vesperationes ipsis radius attoniti, percussisque obtenebrantur. Occidere videtur vates illi historiae, de qua Spiritus S. Postquam omnia perfecta sunt, operuit nubes tabernaculum (ut exponit D. Cyrill. Alexandr.) & proficemur alibi: similiter visionem Isaiae, quando apparente Domino gloria radiorum illustri, Dominus repleta est fumo. Id est templum: ut dicemus. Lux illa, quae caelos operuit, populum adeo clarificat, ut Dominum agnoscat, mille laudibus extollat, & ipsis inquitentibus. Quis est hic? respondet, elatis ad sidera vocibus. Hic est Iesus Propheta à Nazareth Galilae: quo testimonio eum fatentur ut Deum, ut Messiam, ut mundi Saluatorem. Sic benedicta hæc gloria Domini.

Exod. 16. 10. & in e. 19. 8. & c. 20. & in e. 24. 15.

L. 2. mor. 6. 26.

Exod. 40. 33. Lib. 9. de Adorat. Sabbaro ante in Ramos §. 10. Isa. 6. 4.

Modo & horum tenebras, & illorum lucem, in salutem nostram maturè consideremus.

§. 2. Aspernatoria fuit hæc Iudaorum interrogatio: zolis enim proprium est querere: Quis est hic?

Cum intrasset Iesus Hierosolimam, commota est uniuersa ciuitas. Quia est hæc ciuitas, quæ ad Christi ingressum turbatur: Aliqui intelligunt habitatores, & ciues Hierusalem, qui, ut subito, & inexpectatò audierunt voces illas, & a clamaciones aduentis populi, & intrantis ciuitatem multitudinis Christum concomitantis, nec rationem ob quam illa fierent, intelligebant, perturbantur, & continuo interrogant, quis esset ille, quem tanta solemnitate constiparent, & diuinis ac insolitis acclamationibus honorarent? Ita interpretatur hunc locum D. Hieronymus. Alij vero auctores intelligunt per nomen Ciuium, Principes ac Reipublicæ Gubernatores, eorumque Concilium: ea phrasi, quæ dicitur Ciuitas hoc aut illud proclamauit, prohibuit, iulituit. Itaque, qui tumultuati sunt turbatique ob Christi aduentum, Principes fuerunt, Gubernatores, Concilium Hierusalem. Obiciet: Hinc ergo Christum ignorabant quis esset? Paucis ante diebus de illo multa inter se fuerant collocuti, de eius vita, miraculis, doctrina, operibus, & tandem mortis reum conclamantur. Num forsitan illius notitiam deperdidissent? quomodo quaerunt: Quis est hic?

Optimè respondet Iudocus Chictouæus, qui deperditos libros D. Cyrilli super D. Ioannem luci restituit: quod hæc non esset ignorantia interrogatio, sed contemptus: eo modo quo notat Spiritus S. solere mundanos dicere de viro paupere, abiecto, quando inter viros honorarios loquitur, Pauper locutus est, & dicitur: Quis est Eccl. 29. hic?

Familia valde illis erat hoc pronomen Hic quotiescumque in Christi respectum loquebantur. Declarat Christus mysterium Venerabilis in Christo Sacramenti à se instituendum: ac illi irrisorie & aspernabundi quaerunt: Quomodo potest hic nobis dare carnem suam ad manducandum? Quomodo potest hic, q. d. Homo vilis pauper, contemptibilis, & qui vix habeat, quo nudas contemnat sibi carnes: Quomodo potest hic nobis carnem suam dare ad manducandum? Si Salomon esset, cui tanta sapientia: si Moyses, qui aquas in sanguinem vertit, & transmutauit elementa: adhuc. Porro

D. Hieron. in hunc locum.

E. 6. 19.

29.

I. Pharisæi in Christo si contempserunt, & aspernabundi quaerunt: Quomodo potest hic nobis dare carnem suam ad manducandum? Quomodo potest hic, q. d. Homo vilis pauper, contemptibilis, & qui vix habeat, quo nudas contemnat sibi carnes: Quomodo potest hic nobis carnem suam dare ad manducandum? Si Salomon esset, cui tanta sapientia: si Moyses, qui aquas in sanguinem vertit, & transmutauit elementa: adhuc. Porro